

Παναγία Αμπελακιώτισσα: Το ιστορικό μοναστήρι της ορεινής Ναυπακτίας με τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας..

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Στό λόφο τής Ρούμβης, σέ ύψόμετρο 850 μ. , στήν ανατολικομεσημβρινή πλαγιά τής κορυφογραμμής 'Αη-Λιάς (1453μ.) τής όροσειράς 'Αρδίνης (1718μ.), άπέναντι άπό τήν κωνοειδή Τσεκούρα (1734μ.) βρίσκεται τό ιστορικό μοναστήρι τής Παναγίας 'Αμπελακιώτισσας. Εΐναι κατά κοινή όμολογία ή «'Ιερά Κιβωτός» τής Ναυπακτίας, γιατί φυλάσσει ώς κόρην όφθαλμοϋ κειμήλια μεγάλης θρησκευτικής και καλλιτεχνικής άξίας, αλλά και τίς μνήμες μιās στερημένης ζωής μέ τίς άνυπολόγιστες θυσίες, τίς παραδόσεις, τά όράματα και ίδανικά ένός πολύπαθου κόσμου, πού εύρισκε σ' αυτό καταφυγή και έλπίδα.

Στά πόδια τοῦ λόφου, ὅπου βρίσκεται τό Μοναστήρι, εἶναι τό χωριό Κοζίτσα, πού τό 1928 μετονομάσθηκε σέ Ἀμπελακιώτισσα πρὸς τιμὴν τῆς Προστάτιδας Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Ἀμπελακιώτισσας. Τό χωριό ἦταν στή θέση «Παλιοχώρι» καί ἄγνωστο πότε μεταφέρθηκε στή σημερινή του θέση.

Στά βάθη τῶν αἰώνων κρύβεται ἡ ἴδρυση τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἀπό τὴν ἐπιγραφή τῆς ἀνακαίνισης τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς «ὁ παλαιὸς ἔτος τῆς Ἐκκλησίας 1456» χρονολογεῖται καί ἡ παράδοση.

Σύμφωνα μ' αὐτὴν ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας βρέθηκε θαυματουργικά στό ἱερό δρυόδενδρο, πού σώζεται ἀκόμα δίπλα στό ναό, ἀπὸ ἕναν βοσκὸ πού «ἀγραυλοῦσε» στὸν λόφο «Καραούλι», πού βρίσκεται ἀπέναντι ἀπὸ τό λόφο τῆς Ρούμβης, ὅπου βρίσκεται σήμερα τό Μοναστήρι.

Τρεῖς νύχτες φαινόταν τό λαμπερό φῶς μέσα στό δάσος, χωρὶς τοῦτο νά καίγεται, καί τοῦ προκάλεσε τὴν περιέργεια. Ἔτσι, ὅταν τελείωσε ἡ τρίτη νύχτα, τό ἀνεζήτησε μέ ἕναν συνάδελφό του. Προηγουμένως σημάδευαν τό φωτεινὸ σημεῖο μέ τὴν γκλίτσα τους γιὰ νά τό ἐπισημάνουν εὐκολότερα. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁδηγήθηκαν στό ἱερό δρυόδενδρο, ὅπου ἐπάνω στά κλαδιὰ του ἀκτινοβολοῦσε ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Τό ὑπερφυσικὸ γεγονός προκάλεσε μέ τὴν ἔγκριση καί εὐλογία τοῦ Ἐπισκόπου Λιδωρικίου (καί Κραβάρων) τὴν ἴδρυση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἡ ὁποία ξεκίνησε, κατὰ τὴν παράδοση, τὴν ἐπόμενη χρονιά μέ τετραμελὴ ἀδελφότητα καί λειτουργεῖ

ξυλόγλυπτο τέμπλο του (1871-1874) μέ άπλές παραστάσεις, όπου κυριαρχεί ή κληματαριά καί τά σταφύλια, κοσμεϊ τό ναό καί δίνει έξαιρετικό ένδιαφέρον.

Γ. ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Στό μοναστήρι, τήν «Ιερά Κιβωτό», φυλάσσονται άνεκτίμητης άξίας κειμήλια, πού προσδίδουν αίγλη καί τιμή σ' αυτό.

1. 'Η λατρευτική εικόνα τής Παναγίας (0,48 χ 0,33μ.)

'Η Εικόνα τής Παναγίας δέν είναι Βρεφοκρατούσα στόν τύπο τής 'Οδηγήτριας ή τής Γλυκοφιλούσας.

'Ανήκει στόν μορφολογικό τύπο τής Σκοπιώτισσας. 'Η προσωνυμία αυτή προήλθε από τό Μοναστήρι τής Παναγίας Σκοπιώτισσας, πού είναι κτισμένο στό βουνό Σκοπός τής Ζακύνθου. 'Η Σκοπιώτισσα τής Ζακύνθου είναι όμως Βρεφοκρατούσα. 'Εντυπωσιακή εικόνα στόν τύπο τής 'Οδηγήτριας μέ τήν έπιγραφή «Η ΣΚΟΠΙΩΤΙΣΣΑ», βρίσκεται στόν ένοριακό ναό τής 'Αγίας Παρασκευής στην Άνω Χώρα. Παρά ταύτα καθιερώθηκε νά λέγεται Σκοπιώτισσα καί ό τύπος τής Παναγίας τής προσευχόμενης μέ σταυρωμένα χέρια.

Τό κύριο χαρακτηριστικό αυτής τής μορφής είναι ότι ή Θεοτόκος έμφανίζεται σέ

προτομή και κλίνει τό κεφάλι άριστερά, ώς και τό πλάσιμο τών όφθαλμών και ιδιαίτερα του κάτω βλεφάρου «ώσαν πλαγιαστού πληθωρικού θυλάκου» κατά τόν Δημ. Πάλλα.

Παρατηρώντας μιά συλλογή όκτώ είκόνων αύτης τής μορφής έχω τήν αίσθηση ότι ή 'Αμπελακιώτισσα έχει τά λεπτότερα χαρακτηριστικά, ένώ τά μάτια λοξωτά και μεγάλα, είναι πολύ έκφραστικά και στοχαστικά.

Οι περισσότερες εικόνες αύτης τής μορφής παρουσιάζουν τήν Παναγία μέ σκέπη, ένώ ή 'Αμπελακιώτισσα και 2-3 άλλες γνωστές, φέρουν στέμμα, πού όδηγεϊ, κατά τόν καθηγητή Θανάση Παλιούρα, στόν ειδικότερο τύπο τής Παναγίας τών 'Αγγέλων.

Κατά τούς ειδικούς ό τύπος τής προσευχόμενης Σκοπιώτισσας έχει «κρητικοβενετσιάνικη προέλευση», άνήκει τεχνοτροπικά στόν 17ο αιώνα και ίσως νά βασίζεται σέ παλαιότερο πρότυπο.

(Στήν καλλιτεχνική έπένδυση τής είκονας βρίσκεται ή έπιγραφή:

1820 Μ(ΑΪ)ΟΥ 4. ΔΕΗǎǎ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ

ΘΕΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΙǎ ΚΒ ΗΓΟΥΜΕΝΕΒΟΝΤΟǎ

ΘΕΟΦΙΛΟǎ Π(Α)Π(Α)ΛΟΓΗ ΕΝΤΕΧΝΕΥǎΙ

ΝΙΚΟΛΟǎ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Πηγή: ambelakiotissa.webnode.gr